

SLOVENSKI NAROD.

znača vsak dan svedec, iznaniča nedelja in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugrske dneške za vse leta 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem za dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor budi sam posil velja za celo leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 20 h. — Za tuje dežele toliko ved, kolikor snasa poština. — Na naročbo brez istodobne vstopljivave naročnina se ne cira. — Za časnica plačuje se od petekostope petek-vrste po 12 h., če se osmnilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvleči frankovati. — Bokopisi se ne vradojo. — Upravnino in spravništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnino na blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, časnica t. j. administrativne stvari. — Vhod v upravnino je na Vojne ulice št. 2, vhod v upravnino pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Pozamežnice številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kranjski klerikalci in učiteljstvo.

(Dopis iz učiteljskih krogov.)

Jasno je, da je klerikalna obstrukcija v kranjskem deželnem zboru uprizorjena samo zato, da se prepreči povajanje učiteljskih plač. Vsak nastop, vsak govor in vsak shod, ki ga pripredete klerikalci, nas o tem prepričuje. Dobro čutijo, da bi gmotno podprt učiteljstvo zadobilo med našim »dobrim ljudstvom« več veljave in ugleda, zakaj naš kmet je še tak, da človeka le po denarju sodi. Če se moraš boriti za vsakdanji kruh, pa bodi našemu ljudstvu še tako potreben in koristen, ne boš imel veljave med narodom. To torej klerikalci dobro vedo, zato tako trdovratno obstruirajo ter tiše k tloru s svojim kopitom regulacijo naših plač. Ali, gospoda, verjemite nam, da dolgo ne bo šlo tako. V učiteljstvu vre in kipi kakor še nikdar ne. In to po vsej pravici. Gorje vam, klerikalni ljudski »zastopniki«, kadar pride do novih volitev, če se med tem časom ne izvrši regulacija naših plač. Učitelji bivemo boj za življenje in nične nam ne sme zameriti, če nismo izbirčni pri rabi orožja v tem boju. Komur gre za življenje, mu je dobro vsako sredstvo, da se le reši. In rešili se pa bomo prav gotovo, če ne z lepa, pa z grda.

Navihane so pa te grde klerikalne duše. Radi bi nas sprli z dr. Tavčarjem in z deželnim predsednikom, da bi potem tem laglje ribarili v motni vodi. Ali, zapomnite si, klerikalni kolovodje: Napredno, svobodomiseln učiteljstvo stoji in pade z dr. Tavčarjem in njegovo stranko. Izdajic svojega stanu ne boste našli nič več med nami; en sam je bil, ki je zatajil in izdal svoj stan ter zdaj z vami vred zadržuje in tepta regulacijo naših plač. Fej in sramota tej učiteljski poturici! Sicer mu daje zdaj naše »zavedno ljudstvo« častno občanstvo, seveda na Šusteršičevem komando. Ali to častno (bolje: nečastno) občanstvo

nam prav nič ne imponuje, zakaj prepričani smo, da na tak način postanejo lahko tudi Šusteršičevi copati častni občan katerekoli klerikalne občine.

Naravnost predzrna je tudi želja klerikalcev, da bi se učiteljstvo postavilo v nasprotje z deželnim predsednikom. Prismode neumne, ali res mislite, da smo učitelji tako kratkovidni? Skrajna netaktnost in nehvaljenost bi bila od vsakega izmed nas, kdor bi kaj takega le misil. Zapomnite si to enkrat za vselej, klerikalni kolovodje! S svojim nastopom v deželnih zbornicah napram zastopniku vlade, s hujskajočo pisavo po klerikalnih listih in s svojimi shodi vzgajate med ljudstvom revolucionarje in anarhiste. In s takimi ljudmi, s tako stranko naj bi praktiralo ljudsko učiteljstvo? Nikdar ne! Gorje bi bilo našemu narodu, če bi bilo ljudsko učiteljstvo prešinjeno s takim puntarskim duhom, kakršen razgraja in razsaja v Šusteršičevi trdovratni glavi!. Zategadelj bomo učitelji tudi v bodoče s prepričanjem in ponosom »igrali Heinove in dr. Tavčarjeve politične pandurje«, kakor piše »Slovenec« v 252. številki. Učitelji bomo zavirali, kjerkoli bomo mogli, splošno volilno pravico, kakršno žele klerikalci, ker vemo, da bi bila taka volilna pravica v nesrečo našemu narodu...

Zato, tovariši, le na delo in kdor ima veljavo, naj vpliva na občinske odbore in na pozamežnice teh odborov, da protestujejo proti splošni volilni pravici in proti obstrukciji; vplivajte na občinske odbore, da se po tezajo za regulacijo učiteljskih plač. Razložimo, kjerkoli in kadarkoli utegnemu, našemu ljudstvu, kaj je pravzaprav splošna volilna pravica; povejte narodu, da bi potem imeli hlapci in delavci, ki ne plačujejo nič davka prav take pravice, kakor gospodarsam, kateri pa mora plačevati velik davek. Že sedaj posli neradi ubogajo svojega gospodarja, kaj bi bilo še potem! Lahko se pripeti, da se zdržijo hlapci in delavci zoper gospo-

darje in delodajalce ter jih izbacujejo iz vseh javnih zastopov. Gospodarili in vladali bi tako, kakor bi njim bolje prijal, ter nalagali gospodarjem nove davke ter druge sitnosti in nadloge. O vsem tem je treba torej ljudstvo poučiti. Zato, tovariši, le med ljudstvo za svoj in ljudstvo blagor! Kakor si bomo postigli, tako bomo tudi ležali. Nevprašeno se moramo začeti gibati ter delati na vseh koncih proti podivjanemu kranjskemu klerikalizmu z besedo, zborovanji, shodi in s pisanjem po naprednih listih. Kranjski učitelji živimo v izrednih razmerah, zato se moramo pa posluževati tudi izrednih pripomočkov, da pridemo do zaželenega cilja, namreč do regulacije plač. Sicer bo ta boj hud, a potreben je in neizogiven, če nočemo, da bomo še nadalje stradali mi in naši otroci. Upamo, da nam bodo v tem silobranu tudi gospodinje koleginje trdna in zanesljiva opora in ne bodo brezbrizno stale ob strani ter gledale, kako se njih kolegi bijejo za kruh in obstanek. Zadovoljni bomo, da se le pridno udeležujejo naših zborovanj in oklepajo naših društev. Zdržimo se torej vsi, kar nas misli in čuti napredno in svobodomiselne oziraje se v tem slučaju na narodnost pozamežnikov. Klerikalizem je mednaroden, zato bodimo tudi mi v boju proti klerikalizmu mednarodni. Oklenimo se tesno narodno-napredne in veleposetniške stranke, a krepko podpirajmo tudi vladu. Le po tej poti je rešitev za nas.

Liga II.

Državni zbor.

Seja dne 24. novembra.

Ministrski predsednik je predložil načrt lekarnarskega zakona, finančni minister pa načrt o spremembah davčne novele za sladkor. Nujne predloge so vložili: poslanec Chiari glede novega zakona o zavarovanju za slučaj bolezni ali nezgode; posl. Prade za narodno samoupravo na Češkem; posl. Nowak za ložitev čeških škofij po narodno-

sti in za ustanovitev novega škofijstva v Hebu ter dveh nemških bogoslovnic v Hebu in Litomeričah; posl. Kinderman načrt za ustanovitev dveh nemških ravnateljstev državnih železnic na Češkem; posl. Lueger o položaju davčnih praktikantov. Posl. Paffinger je interpeliral, zakaj se ni investicijski kredit iz leta 1902. niti do polovice porabil, tako da je ostalo za gradbo državnih železnic dovoljenega kredita 23 milijonov kron, za železnični promet sploh pa 46 milijonov kron. Na ta način se ovira gospodarski in industrijski razvoj v državi. Po raznih manj važnih interpelacijah in vprašanjih se je nadaljevala debata o Körberjevem govoru.

Posl. dr. Krámař je med drugim rekel, da je dr. Körber izrazil napetost napram Ogrski. Pri svojem nastopu je našel pri strankah dobro voljo za pomirjenje. Sedaj ko vrla obstrukcija v deželnem in državnem zboru, mora ministrski predsednik vedeti, da ne bo nihče popustil od svojega stališča. Zagovarjal je nadalje obstrukcijo kot politično bojno sredstvo ter izjavil, da ne bodo Čehi nikdar privolili v takem pogodbu z Nemci, da bi se ob pruski meji ustanovila nemška pokrajina (delitev Češke).

Posl. grof Dzeduszycski je govoril v imenu poljskega kluba. Dan v zbornici prave delavnosti, za to je navajal tri vzroke: narodna strast, strah pred volilci in trmoglavost. Zahvalil je novopravilnik, ki bo napravil zopet red v zbornici, aki pri tem morajo ministri tudi poskakati v prepad.

Posl. dr. Ploj je izjavil, da je naša državna polovica zadebo hud sunek, ker je ministrski predsednik podlegel napram Ogrski. Vprašal je ministrskega predsednika, ali je res, da je bil grof Tisza za svojo izjavbo pooblaščen. Potem je prešel na jezikovne razmere pri koroških sodiščih ter izjavil, da ne more verjeti, da bi bil izdal grof Gleispach ukaz za odrivanje slovenščine, ker

se je ta kot justični minister kazal zelo pravičnega, zaradi tega prosi ministrskega predsednika, naj poizveduje, ali so res take naredbe došle koroškim sodiščem od kake justične oblasti. Ako je to res, potem pričakuje, da bo ministrski predsednik storil najodločnejše (?) korake, da se tako razmerje, ki se norčuje iz vsake pravičnosti, čimprej odpravi. Razun tega naj odredi, da se pri koroških sodiščih nastavijo jezikovno vspodbujeni sodniki. Vprašanje narodne avtonomije more rešiti le resen državnik, dr. Körber pa nima za to ne volje ne moči. Govornik se je zavzemal za slovensko vseudiščje v Ljubljani ter končno izjavil, da si bo zaupanje Slovencev pridobil le taka vrla, ki si postavi na program pravičnost proti vsem narodnostim. (Pritrjevanje pri Slovencih in Hrvatih).

Potem sta še govorila Kathrein in Romanczuk.

Vojna med Rusijo in Japonsko?

Iz Peterburga se poroča, da je japonska vrla, kakor poroča brzovaj iz Tokija, poslala proti ruskih bojnima ladijama, »Cesarevič« in »Bajanu«, ki ste bili na potu v Port-Artur, svoje brodovje z nalogom, da zabranijo zdržitev ruske bojne mornarice v Port-Arturu. Že včeraj so listi poročali, da je japonska eskadra, obstoječa iz 12 bojnih ladij, odpula iz vojnega pristanišča Jaeko, ne da bi se vedelo kam in zakaj. Ako je Japonska to, kar se poroča, zares storila, je s tem kršila ne le obča veljavno ljudsko pravo, ampak je zagrešila veliko neprevidnost, katero bo morala prav draga plačati. Ruskih ladijama bi se moglo le z oboroženo silo zabraniti, da bi se ne zdržili z drugim russkim brodovjem v Port-Arturu; takšno nasilje pa bi bilo sredi splošnega miru, ne da bi se napovedala vojna, očitno kršenje mednarodnega prava. Tak

LISTEK.

Mladost in poznejša leta pobožne gospe Mici N. N., rojene Micke Stepišnik.

II.

Ko je bila stará štirinajst let, so jo obdržali starši doma. Nosila je modere, izrezane čeveljke, gospodske predpasnike z lacom in naramnicami in ob nedeljah slavniki za tri goldinarje. Mati ji je rekla Mici in sčasoma so se navadili tudi drugi na to pogospošeno ime; samo kaka hudo nosila širok moder trak z veliko srebrno svetinjo. Bila je Marijin otrok in v vseh pismih na svoje prijateljice, ki so se začenjala z: »Gelobt sei Jesus Kristus! Súse Jungfrau Maria, unsre Mutter!« — se je podpisovala: »Marie« ali »Mizi Schtepischnegg, Marienkind«.

V zeleni lopici, sredi pisanih gredic, v katerih je ovetela goreča ljubezen, belagonije, srčki, reseda, rumene astre, fuhsije, nekaj nageljnov in ena sama zamišljena solnčnica, — v ti lopici je zorela v pobožnih premišljevanjih, v nedolžnih sanjah in v bogaboječi zbranosti gospodinja Mici v čisto, deklisko lilio. Na mizi je ležala mašna knjiga »Angela-Buch«, ki si jo je prinesla iz samostana, »bogaboječe življenje svete Roze Limanske«, »Schutzenengel«,

stov ni bilo mnogo. Bilo je dolgočasno in pusto v gostilni in le včasih se je zmotil kdo na četr vina, ki je bilo kislo in je dišalo po sodu in po plesnobi. V ti lopici je sedela Mici vsak dan in je pletla fine in neskončno dolge čipke, znamkovala perilo ali pa vezla kakšno strašno nepotrebno stvar. Bila je pobožna, na prsih je nosila širok moder trak z veliko srebrno svetinjo. Bila je Marijin otrok in v vseh pismih na svoje prijateljice, ki so se začenjala z: »Gelobt sei Jesus Kristus! Súse Jungfrau Maria, unsre Mutter!« — se je podpisovala: »Marie« ali »Mizi Schtepischnegg, Marienkind«.

V zeleni lopici, sredi pisanih gredic, v katerih je ovetela goreča ljubezen, belagonije, srčki, reseda, rumene astre, fuhsije, nekaj nageljnov in ena sama zamišljena solnčnica, — v ti lopici je zorela v pobožnih premišljevanjih, v nedolžnih sanjah in v bogaboječi zbranosti gospodinja Mici v čisto, deklisko lilio. Na mizi je ležala mašna knjiga »Angela-Buch«, ki si jo je prinesla iz samostana, »bogaboječe življenje svete Roze Limanske«, »Schutzenengel«,

ein Blatt für christkatholische Jungfrauen, die ihr Leben in gottgefälliger Tugend und Unschuld bewahren und beschließen wollen in »Jahresbericht des katholischen Jugendvereins für die Rettung armer, schwarzer Kinder aus den Kralen des Heidentums und der ewigen Verdammnis«. Kočkala je čipke za posteljno perilo, pletla nogavice za uboge zamorce v Afriki ali vezla pisane pantoflike gospodu »papanu« za god. In med temi poštenimi opravili se je pogovarjala z Bogom in se kesala grehov, ki se jih je spovedovala vsako drugo nedeljo mlademu kaplanu pri fari. Sladke so bile te spovedi, sljšje, kakor v samostanu, kjer jo je poslušal star in gluhi katehet, ki je imel gihtične roke. Gospod kaplan ni imel gihtičnih rok, mehke roke je imel in kadar jih je Mici poljubila v sveti pokori jo je speklo v arcu sladko in blaženo čustvo in še enkrat se je sklonila nad mazljeno roko in jo je pritisnila k svojim mladim in toplim ustnicam. Gospod kaplan jo je včasih pogladil po laseh ali po licih v spodbudo in še slajša ji je bila molitev in pokora.

O Božiču jih je obiskal za parni mlad bratanec, ki je bil prvo leto v semenišču. Pobožen je bil in svet in gospod župnik ga je povabil k sebi na obed. Pozno zvečer se je vrnil in Micka mu je svetila po temnih stopnicah v gornjo sobo. Postavila je luč na mizo, popravila je ogenj v peči in pogledala, če je prinesla dekla sveže vode za po noči. Hotela je oditi, ali bratanec jo je objel, posadil k sebi na kolena in jo poljubil. Tako hiter je bil, da ni nič vedela, samo, da je lepo in sladko in šele, ko je začutila njegova vroča usta na golih prsih, je malo zaupila. Spustil jo je takoj in ona je zbežala v svojo izbico. Vsa preplašena je bila, ko je opazila, da ima na prsih odpeto jopico in pretrgan srajco. Ali tako vroče ji je bilo, da je pustila prsa razgaljena in je samo vrhno obliko zapela. Še le drugi dan se je spomnila, da je to strašen greh, da jo je nekdo poljubil in še celo kam! Peklo jo je na prsih in tisti tenid se ni upala k spovedi.

Potem pa si je kupila pri kaplanu nov rožni venec, ki ga je bla-goslovil sam papež. V zbrani mo-

litvi je zopet zadobila duševno ravnotežje in mir srca, ki ga je bil poskušal grešni njen bratanec na tak razburljiv način kaliti.

Življenje je potekalo, t. j. tedni in meseci so potekali v enakomerem dolgočasu Samo, da so se po božnim knjigam in časopisom na njeni mizi pridružili tudi Marlittini romani in nek navdušen orožnik, ki je z veliko hvalo posodil stoindvajset zvezkov pretresljivo lepega romana »die unschuldsvolle Gräfin«; roman, ki je posebno pri dunajskih kuharicah znan in češčen. Čitala ga je s solzami v očeh in želeta si je, da bi bila tudi ona tako preganjana od tako grozno krasnega in ljubljega moža, kakor je bil junak in kavalir Conte Marmelotti, ki je bil ravno tako impozantan, kakor ljubo-sumen mož nedolžne grofice.

Ali od mož, kar jih je poznala, ni bil niti eden, ki bi se ji zdel vrednjene naklonjenosti. Samo agentje, ki so hodili ponujati njenemu očetu gumbe, črn in bel konec, kambrik za ženske in debeli loden za moške kupovalce, ti agentje so jo še včasih malo razvedrili. Ne, da bi gojila po-

nastop Japonske pa bi bil tudi silno nepreviden in nespameten, zakaj, dasi ni nikakega dvoma, da japonske bojne ladje (12!) prav lahko ustavijo dve ruski oklopni in jima zabranijo odpluti v Port-Artur, vendar je takisto gotovo, da je ruska mornarica v vzdosteni azijskih vodovih, kakor vedodostojno zatrjujejo poročila, toli močna, da bi v kratkem času lahko uničila celo japonsko brodovje, ako Japonski ne pride na pomoč Anglija, katera pa tega gotovo ne bo storila, ker bi s tem provzročila, da bi takisto Rusiji prihitela na pomoč — zaveznicu Francija. Ruska bojna mornarica na dalnjem vztoku šteje namreč v tevši torpedovke šestdeset ladij. Med temi je 6 velikih oklopnic, 8 oklopnih križark in vrhu tega še že imenovani oklopni »Cesarevič« in »Bajan«. Japonska pa ima samo 12 večjih bojnih ladij, to so najbrže one, ki so odplove iz Jaeba. Razumljivo je, da Japonska s skrbjo in paznostjo zasleduje rusko gibanje na vztoku in da ji provzroča zlasti počevanje ruske mornarice v Tihem oceanu mnogo preglavic. Odplutev Japonske mornarice iz vojnega pristanišča je sedaj že najbrže samo demonstracija, da bi se Rusiji pokazalo, da je Japonska pripravljena, ako potreba, tudi z orožjem v roki nastopiti proti Rusiji, aki bi le-ta ne prenehala množiti svoje bojne sile v vzdosteni Aziji. Upati je, da se še vojna ni začela, takisto gotovo pa je tudi, da je v doglednem času med obemarivaloma — neizogibna!

Shod v Šmartnem.

Iz Šmartna pri Litiji.

Nan sv. Cecilijs, ki je to pot klerikalcem tako lepo brenkala na svojo harfo, predružila si je naša duhovščina sklicati shod tu sem, misleč, — Šmarcan, ki je sicer dobra in poklevna duša, bo mirno in potrežljivo z nezavednimi hribove vred, poslušal klobasanje, laži in zavijanja klerikalnih ožlindrancov postancev dr. Schweitzerja in dr. Žitnika. No, prepričala se je, da je bila z zmoti. Pričakovali so namreč velikanske vdeležbe. Teden prej so oznanili bero, katero je potem vsak dan pobiral kaplan Potokar, ter v potu svojega obraza rotil in prigravarjal ljudi, naj se vdelež polnoštevilno shoda. Obč. tajnik je takoj po maši na cerkvenem pragu klical in vabil, dekan pa na leci oznanjal, da prideta popoldne dva gospoda iz Ljubljane, »pridigovat«. Pa vse to ni nič pomagalo; da ni prišla na pomoč tolpa Marijnih otrok, ki so bili mesto s svetinjami z noži oboroženi, bi bila dvorana skoraj prazna, kajti može klerikalnega mišljena bilo bi lahko na prste sešeti. Ni čuda, da so bili Šmarcani ogorčeni, češ, — zakaj duhovščina ne napravi svojih shodov rajši n. pr. na Librgi, v Preski ali v Gradišču. Pa še tam bo takim poslancem, ki sleparijo ljudstvo, kmalu odklenkalo.

Po tretji uri popoldne začeli so se počasi in klavrnno pomiki hribovec v dvorano. G. dekan predstavlja na to oba poslance, predsedniško mesto pa prevzame neka Mrva, baje župan iz Vač, in da besedo dr. Schweitzerja. Ta prične svoj dolgočasni govor. Klobasal je nekaj o obstrukciji, povedal kmetom že iz Mohorjeve družbe knjig znano historijo o nekem Holandcu in njegovem »kann nika verstehen« itd. Ko je bilo teh prismodarij in budalosti dovolj, oglašlo so se piščalke ter medklici »povejte rajši o tisočkah, ki ste jih delili zapravili in s svojo obstrukcijo kmeta oškodovali.« Nastal je šum in vrišč. Marijini otroci so suvali, brcali, tepli, posebno hrabro se je obnašal mežnar, ki se bo moral za svoj hrabrosti čin zagovarjati pred sodnijo. Slišali so se klici: »Venz z lindrovci, proč s sleparji ljudstva!« Slednji, videc, da ne zmagajo klerikalci, odide g. dekan s svojo gardo v farovž, dr. Žitnik pa je ostal še toliko časa, da je priznal, da je krivda pri obeh strankah, torej tudi pri njegovih, da ni deloval dejelni zbor. Na to odide še on.

Za slovesen odhod seveda se je tudi preskrbelo. Dr. Schweitzerju recte dr dolgčasnu pogrinat trak z napisom: »Proč s sleparji ljudstva!«; na traku sta bili naslikani tudi dve vreči 16% žlindre, simbol klerikalne poštenosti. Zapomni naj si g. dekan in njegovi kaplani, da Šmartno in Litija sta inteligenčna kraja in kot taka ne bodeva klerikalna, zato mu svetujemo, naj enaka zborovanja prireja le v hribih, ondi je še prostora za take kapecite. Kolikor je v Šmartnu klerikalcev, imel je vse na odru pred seboj.

Odstavljanje velikih županov na Ogrskem. Grof Tisza je začel pometati z upornimi velikimi župani. Prvi je odstavljen veliki župan baron Wesselenyi siladskoga komitata, ki se je prvi uprl pobiranju davkov. Sledili pa še bodo drugi!

Turški ministrski svet je imel dolgo posvetovanje o reform-

sebne simpatije do njihovih zvezne hebrejskih fiziognomij, tudi so se ji bolj dopadli umetniško razkuštrani kodri, kakor po pomadah dišeči, friwersko pokrtačeni lasje teh Merkurjevih sinov; ali bili so premembra, bili so iz sveta, iz Ljubljane, Grada, Dunaja. In osobito Mickina mati jih je bila vselej vesela. Peljala jih je v ekstra-sobo in je naročila dekli:

Pokličite gospodično!

In ko je Micka prišla je rekla mati: — To je moja hčerka Mici; bila je v samostanu šest let — za dve se je zlagala — in zna nemški. Gotovo Vas bo, gospod Stern (ali Schwarz, ali Löwy, ali Füserle), go-to Vas bo veselilo najti naobraženega človeka, naobraženo gospodično, — ki zna nemški, — tako daleč na kmetih. Mici, zabavaj gospoda! — In odšla je v kubinjo, da pripravi za gosposkega gosta, ki ga je sicer prav-zaprav precej prezirala, ali ki je znal nemški, da mu pripravi kakšen prizrek.

Medtem je Mici konverzirala z

nih zahtevah. Pozneje je poklical sultana velikega vezirja in ministre k sebi. Odločno nastopanje poslanikov velenil je sultana zelo prestrašilo, vendar se še vedno izgovarja, da vstaši s smrtnimi grožnjami zadržujejo maledonske begune, da se ne vračajo v domovino.

Španski kralj je dal vprašati na Dunaju, aki bi bil ljub njegov obisk. Zaradi rahlega zdravja pa pride na Dunaj najbrže šele spomladi.

Zato pa odločno odkanjam, da bi taka poščica in pa tolpa Marijine družbe v našem imenu sklepala resolucije. In to še ni naša zadnja beseda.

Izjava.

»Slovenec« je priobčil gostobesedno poročilo o nedeljskem shodu. Kdor je čital to poročilo, morda misli, da je ta shod res tako ugodno izpadel za klerikalcev, kakor trdi »Slovenec«. Kakor so že mojstri v zavijanju, tako so tudi sedaj stvar zasukali sebi v prid in na škodo resnice.

V resnici je bila stvar takale:

Shod je bil proti pričakovanju klerikalcev slab obiskan. Pričakovalo se je veliko več ljudstva. Dvorana je bila polna, a je bilo veliko naših. To ni res, kakor poroča »Slovenec«, da je bilo naših samo par mladoletnih fantov. Mladoleten sem bil menda samo jaz. Res pa je, da je bilo veliko naših starejših pravil Šmarčanov, kmetov, zavednih delavev, obrtnikov in trgovcev. Ali niso ti v vaših očeh nič? Kar je šmarski klerikalci, imeli ste vse pred seboj na odru, kjer so vam delali štaša. Drugih pristašev itak ne dobite v celiem Šmartnem.

Shod je otvoril župan iz Vač. Bral je svoj govor iz neke knjižice. Najprej je pričel govoriti dr. Schweitzer. Praviti nam je začel neko storijo. Ker se nam je to že vsem pneumatno zdelo, zaklical sem jaz: »Kaj boste pravili te storije, povejte raje, kako ste kmetom zapravili tisti 25.000 K.« To je bil ogenj v strehi, in ko je še Schweitzer imenoval našo stranko jetično, takrat je počelo. Žitnik sam je priletel k meni in mi grozil, da me vrže ven, a si je takoj premislil, ko je videl, kdo je za meno. Nakrat me je potem imenoval gospoda učitelj.

Klerikalci so planili na nas z noži. Eden od naših je bil z nožem ranjen pod očesom, nekoga drugega je pa vaš bojevit mežnar tepel. Oba vaša junaka se bosta zagovarjala pred sodnijo. Omenjam, da od naših ni imel menda noben razumene navadne police ne. Klerikalci pa so rabili palice in nože, celo s kuhinjskimi noži so nam grozili.

Pomagalo jim ni vse nič! Naši so pritisnili in klerikački so bili zunaj. Niso pa šli sami, kakor trdi »Slovenec«, ker se jim ni zdelo vredno z nimi govoriti, ampak šli so, ker so morali iti.

Naj oplešujejo svoj poraz še tako, shod smo jim razbili — pa je!

Pripomniti moram, da od naših ni bil pred shodom niti eden pisan. Še le po shodu smo naročili sodček piva, katerega pa nam niso kupili klerikalci, ampak smo ga plačali mi. Če smo bili po dobljeni bitki veseli, je čisto naravno. Dvomim, da bi se klerikalci drugače obnašali.

Zapomnite si pač dobro, vi univerzalni geniji, kakor vas je imenoval kaplan Lomšek, da v Šmartnem kot takem ni tal za ožlindrane gospode. Če hočete shode prirejeti med svojimi somišljeniki in v tem okraju, morate jih že prirejati v kaki vasi n. pr. Librgi. Tam še lahko farbate ljudi, v Šmartnem ne.

Kako vas je ta poraz zabolel, se pač bere v vsaki vrstici vašega poročila. Posebno jaz sem dopisniku v želodecu. Imenoval me je mladoletnega in mlečnozobega. Dobro gospode. Ali jaz nisem krv, da sem še mladoleten, pritožiti se morate že kje drugje. Ali pa bi vsaj počakali z vašim shodom toliko časa, da bi postal polnoleten. Čudno je tudi, da si upate to očitati, ker je bilo ravno vaših vse polno mladoletnih fantov, če se ne motim, so bili vsi iz »Marijine družbe«. Če so mogče Marijini otroci preje polnoletni, tega ne vem, to pa

Spatzengold je Micki pri slovesu ironično poljubil roko, ali v njenem srcu se je naselilo za par dni čustvo, kakor da je plemenita komtesa, ki ima roke samo zato, da jih ljudje poljubujejo.

Pred pustom pa je dobila od bratranca pismo. Prinesla ga ji je neka tercijalka, kateri je dejal, da je notri sveta podobica iz Lurda. — Pisani srček moj! — ji je pisal. — Predpust je, ljudje se ženijo in tako veselo je, da bo čez devet mesecev tudi nezakonskih porodov zadosti, da se vzdigne žolč marsikateremu debolemu in staremu fajmoštru. Iz nevočljivosti seveda. In če si tako mislim, da bo tudi tvojemu deklištvu za en predpust ali pa dva odklenkalo, potem me že naprej strašna jeza in zavist tare, proti tistem štacunjaru ali dacarju ali vahtmajstru, ki te dobi. Skoda, stokrat skoda, da te nisem takrat malo bolj ugriznil v tista dva tvoja bela jabolka. Bi imela vsej spomin na me in če bi te

drugi z zelenimi pikicami. Gospod imas tako čudno znamenje, bi lahko dejala, da od posvečenih zob, zakaj, dokler ti moža dobiš, bom jaz že kaplan. Boš prišla k meni k spovedi? Zdaj si še preneumna ali pozneje kdaj se ti bo mordā še stozilo po tistem lepem lemenatarju, ki je samo tako malo od vrha poliznil twoj nedolžnost. Ali jaz bom takrat že pobožen in utrjen v skušnji... .

Pričel bi o Veliki noči k vam ali

ti si res preletna in — odpusti! — preneumna punčka, jaz pa tudi nisem svetnik. In ker te imam, draga sestričina moja, v resnici rad, pa rajši ne pridem. Smilila bi se mi in jaz bi še iz lemenata ušel. To bi bila pa velika neumnost.

Tisti, ki je bil enkrat velik tepec, ali ki je tako sentimental, da mu ni žal. — Micki je bil ta list več kakor 50% nerazumljiv. Nosila ga je v moderču skritega ali sroč jo je začelo tako čudno in sladko boleti, da je grešno pismo sežgala in začela devet-dnevno v čast sv. Alojziju za duševni mir in za pomoč v skušnjavah.

podaljšanje vodovodnih cevi po Mičkiševi cesti in po Dalmatinovih ulicah v skupni dolžini 500 m, katera naprava je proračunjena na 4781 K ter predlagata dovoliti 5000 K kredita. Sprejeto.

Obč. svetnik Šubic je poročal o proračunu mestnega vodovoda za leto 1904. Potrebščina znaša 122 630 14 kron, pokritje 157 500 K, potem takem je prebitka 34 869 86 K. Proračun se je odobril. Porodovalec je predlagal, naj se vpelje stroga kontrola posebno pri večjih objemalcih, ki nimajo še vodovema, n. pr. v topnjarški vojašnici. V mnogih hišah imajo nameč navado, da puste po zimi v straniščih neprenehoma teči voda iz strabu, da ne bi cevi za mrznilne. Magistrat mora pri novih zgradbah paziti, da so cevi prav položene ter zavarovane proti zmrzavanju. Sprejeto. Obč. svetnik Velkavrh je omenjal, da stranke poletne mesece porabijo mnogo več vode kot pozimi za pranje. Da bi ne bilo hišnim gospodarjem treba plačevati zvišane pristojbine, je priporočal, naj bi se obračuni za porabne vode delali četrtnično, ne pa pak dosedaj, celoletno. Poročovalec je zagovarjal dosedanje obračunovanje ter povedal, da bi pri četrtničnem mestni občini odišlo na leto do 4000 kron. Svaril je, naj bi se s takimi predlogi ne prihajalo kar nenapovedano, kakor se je zadnjih zgodilo glede podpore 1200 K društveni godbi. Taki predlogi se naj temveč vselej izročajo odsekom v proučevanje.

Obč. svetnik dr. Kušar je poročal o regulaciji mesta ob cesti na Ročnik za južno železnico. Kranjski stavbni družbi se je svoječasno dovolilo razdelitev stavne parcele oziroma zazidanje iste na omenjenem svetu pod običajimi pogoji in da napravi 10 m široko cesto ob železnici. Deležna vlada je vrnila predloga glede podpore 1200 K društveni godbi. Taki predlogi se naj temveč vselej izročajo odsekom v proučevanje. Isti poročovalec je poročal o prošnji Franca Souvana za odpis pristojbine 185 K za večjo porabo vode. Prošnja se je odklonila z motivacijo, da prošnjk ne kontroluje dovolj vodovodnih cevi.

Isti poročovalec je poročal o prošnji Franca Souvana za odpis pristojbine 185 K za večjo porabo vode. Prošnja se je odklonila z motivacijo, da prošnjk ne kontroluje dovolj vodovodnih cevi.

Isti poročovalec je končno poročal o podobni prošnji dr. Fr. Mundu. Ta prosi za odpis 860 K, a priznava, da njegove stranke potrato rabijo vodo, ki teče tudi po straniščih. Se odkloni.

Obč. svetnik Senekovič je poročal glede polaganja novih kabljev v Knafljevih ulicah do nove hiše »Narodne tiskarne«. Desedanji kabelji po teh ulicah je v ta namen preslab. Ker bo »Narodna tiskarna« velik odjemalec ter se bodo v teh ulicah gradile še druge nove hiše, je predlagal, naj se od razdelilnega omrežja pri »Slonu« izpelje po Franc Jožefovi cesti, Beethovnovih ulicah in Knafljevih ulicah v dolžini 225 m močnejši kabel. Po Šelenburgovih ulicah kot po bližnjici tega ni mogoče izpeljati, ker so ulice asfaltirane. Stroški so proračunjeni na 2000 K. Sprejeto.

Ostale točke so se rešile v tajni seji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. novembra.

Shod v Selcih. V nedeljo je bil v Selcih klerikalni shod, o katerem je »Slovenec« poročal z velikim navdušenjem, dasi si revnejša shoda že ni mogoče mislit. Klerikalci so ves teden agitirali za ta shod, seveda skrivaj, kajti javno se tudi v Selcih že ne upajo več na stopati. Shod se je vršil na Frtici. Ob 4. popoldne se je pripeljal tja škofjeloški fajmošter Šinkovec, ki je imel na shodu glavno besedo. Poslušalci so bili vsega skupaj samo kakih 60, med njimi pa je bilo tudi nekaj naprednih mož. Šinkovec je prav »po notah kmete »farbare«. Najprej jih je silno miloval, kaki reveži da so, potem pa se je lotil veleposestnikov. Te je zdelaval, kar se je dalo. Očital jim je, da so zadolženi, da nobeden nič nima in jih končno slovesno proglašil za kurnikarje. Knez Windischgraetz, goreči zaščitnik naših klerikalcev, jelahko vesel, da ga je škofjeloški fajmošter proglašil za kurnikarja, istotako knez Auerberg in drugi kranjski magnatje. Pa tudi mestjanom ni prizanesel Šinkovec, še škofjeloškim mestjanom ne, ki ga vendar žive in z angelsko potrežljivostjo prenašajo. Govoreč o dejelneh zboru je Šinkovec sramotil škofjeloške mestjane, če, kaj pa je ta Škofja Loka? Par trgovcev in obrtnikov in ti imajo že pravico, da volijo svojega poslanca. Pa

to mu še ni zadostovalo, škofjeloškemu fajmoštru. Razpravljal je tudi o premoženjskih razmerah v Škofji Loki in povzdigoval bogastvo loške okolice v nasprotju z mestjanji, prav kakor da so to sami berači. Ločani naj si to dobro zapomnijo za slušanje, ko jim predloži Šinkovec svoje mastne račune za pogrebe. Najbolje bi pa bilo, ko bi mesto volikih pogrebov naročali samo male in dajali Šinkovcu le toliko zasluka, kakor mu ga dajo berači. Prihranjeni denar naj raje potrabi za revne učence in sploh za dobre namene. Seveda je Šinkovec tudi mnogo govoril o liberalcih, kateri je proglašil za krivoverce in o Rotšildovih milijonih. Ljudje pa niso bili nič kaj zadovoljni s tem, ker vedo, da največji in najlakomejši kapitalist na svetu je katoliška cerkev, in da Rotšild ne kolje kmeta takoj, kakor ga koljejo duhovniki. Če bočeta fajmošter Šinkovec in Rožnik kmelu pomagati, naj ga nikar tako ne dereta pri mašah in pri pogrebih. Pa kako naj kmel pričakuje kaj od duhovnika, ko ta še svojemu mežnarju neče ničesar dati. V Selcih je fajmošter najel nekega starega revčka za mežnarja. Plačuje mu po 10 gld., od maš mu pa ničesar ne da in požre še sam bero za mežnarja. Če je ta fajmošter Rožnik tak prijatelj kmeta, naj že enkrat predloži cerkvene račune in naj pusti, da bodo kmetje nove ključarje izvolili. To je tembolj potrebljeno, ker je Rožnik, ko je prišel v Selce, sam pravil, da je zadolžen, zdaj se pa vozari s parom konj, ima opravo kakor kak knez in živi potratno, kakor kak prelat. To bo za danes menda zadošalo, če pa želita pobratima Šinkovec in Rožnik, jima se katero zagodemo.

— **Iz Trebnjega** se nam poroča: »Slovenec je prinesel v včerajšnji številki vest, da se je naš občinski zastop izrekel v svoji seji dne 22. t. m. za splošno in enako volilno pravico, kar pa ni resnično. Res pa je, da je g. dekan Nagode prinesel k seji v tem smislu spisano rezolucijo, o kateri se je potem vnela debata, katere so se udeležili gg. dekan Nagode, Jan. Novak, Alojzij Pavlin in Ivo Radelj. Po dolgotrajni debati se je sklenilo, da se obč. zastop pač izreče za pomnožitev imetskih deželnozborskih mandatov za štiri, ne pa za splošno in enako volilno pravico; dokaz tega sejni zapisnik. Dekan Nagode je dal na to rezolucijo v podpis odbornikom, ki so jo podpisali, ne da bi se bili prepričali, ako je bila ista popravljena v smislu, kakor se je sklenilo. Konstatujemo, da pod rezolucijo v »Slovenec« podpisani obč. odbornik g. Anton Potokar pri dotični seji ni bil navzoč, torej tudi rezolucije ni mogel podpisati. — Vse to pa mora biti razvidno iz originalnega zapisnika. — Tako torej kujejo klerikalci rezolucije za splošno in enako volilno pravico, in potem se še predzneje slovensko zatrjevati, da ljudstvo zahteva volilno reformo! Slepari!

— **Promoviran** je bil na graškem vseučilišču med. univ. dr. Ivan Lenarčič, asistent na zavodu za medicinsko kemijo, doktorjem filozofije.

— **Osebne spremembe pri dež. vladni.** Dež. vladni svetnik in krajevni komisar za agrarne operacije na Kranjskem, g. Rudolf grof Margheri, je stopil v stalni pokoj; na njegovo mesto je imenovan sedanji asist. za agr. operacije, okr. komisar gosp. dr. Ivan Vrtačnik v Ljubljani.

— **Poštne vesti.** Pomorski podčastniki Lev Böhm, Josip, Rudolf in Viljem Zupelj so imenovani poštnim asistentom; poštni uradnik Vekoslav Matejčič je premeščen iz Pazina v Trst; poštna uradnica Fran Doln v Trstu in Božidar Keil v Tržiču sta svoji službi zamenjala.

— **Slovensko gledališče.** Morska deklica je bila že lani z velikim vspomgom vprizorjena na našem odrnu. Glavna misel, na kateri sloni igra, sicer ni nova, a je tako spretno in s humorjem izvedena. Le konec zadnjega dejanja ni srečno izpeljan. Sinočna predstava te igre je vzbudila mnogo veselosti Zasluga na tem gre pred vsem g. Lieru, ki je predstavljen znadaj izborno in originalno karakteriziral. Toplo pohvalo zaslubi tudi gd. Ruckova, poleg katere sta vroč dobro delovala tudi gg. Verovšek in Boleška. Tudi ostale vilige so bile skoro vse v dobrih rokah in so prišle do pristojne veljave.

— **Društvo za varstvo živali.** Mestna občina Ljubljana pristopa je k društvu za varstvo živali kot ustanovnica z zneskom 50 krov.

— **Poročili so se:** v Brühlu pri Möllingu g. Jak. Pukl, predsednik slovenskega društva »Zvezda« in slovenskega podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju, z gospo Lavro Strnadovo; gosp. Alojzij Jerančič, trgovec in posetnik v Ljubljani, z gd. Franjo Tavčar; g. Ivan Šega, posetnik in trgovec v Sodačici, z gd. Marijiju Zakrajšek in g. Iv. Vozeli, učitelj v Trbovju, z gd. Olgo Romovo, poštarico tudi tam. Če stimate!

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi sodelovanjem I. hrvatskega društva »Kolo« v nedeljo 29. t. m. ob pol 8. uri koncert, kojega čističi dobitek je namenjen za pogorelice v Travniku. Lokal: društvena dvorana v Puntigamski pivnici, Turjaški trg, 1. Spored: petje, tam burjanje in dr. zabave. Vstop prost. Prostovoljni darovi se hvaležnostjo sprejemajo. — Požar v Travniku v Bosni dne 3. in zopet 10. septembra t. l. uničil je skorpol mesta. 582 hiš, vsega skupaj pa 979 objektov, je bilo žrtva tega strašnega ognja. Zima je pred durmi in bedno ljudstvo je brez krova in hrane. Da se po naših skromnih močeh vsaj nekaj pripomore k zboljšanju gmotnih razmer, naj več prispeva po možnosti k podpori, ali da pride na to človekoljubno zabavo ali pa da vpošlo kako darilo, kar drage volje in z zahvalo sprejema odbor pevskoga društva »Ljubljane«.

— **Restavracio v „Nar. domu“ v Ljubljani** bude prevzel z novim letom gosp. Ivan Kenda, dosedanjem gostilničar na Židovski stezi pri Gambrinu. Dovoljujemo si opozarjati naša društva in občinstvo na to okolnost; prva glede pri reditev veselic in drugo glede posečanja restavracije v »Nar. domu«.

— **Slovensko pevsko društvo „Lipa“** je imelo dne 22. t. m. izvanredno občeni zbor. V odboru bili izvoljeni slednji gg: predsednikom Bojan Balog, podpredsednikom Ivan Benčan, tajnikom Albert Brúfach, blagajnikom Karol Kapelj, odborniki Josip Podbavšek, Stjepan Streny, Franc Dežman, pregledovalca računov Albin Pavšek in Zvonimir Mašli. Povodnja je g. Bojan Balog.

— **Vodovod v Rovih v kamniškem okraju** je dograjen in se v kratkem izroči splošni porabi. Ker vselej obstrekije v deželnem zboru ni dobila občina za vodovod potrebnega denarja iz deželnih sredstev in bi se z bog tega ta najna zadeva moralo odložiti na poznejši čas, so občani sklenili na svoja posestva si izporediti toliko denarja, kolikor ga je bilo treba za zgradbo vodovoda. Vodovod je stal 16 000 krov. Sedaj imajo v Rovih ne le dobro pitno vodo, ampak so tudi prekrbliki za slučaj kakrškega požara.

— **Nesreča ob železniški progi.** Včeraj okoli 3½ ure popoldne je vozil tovorni vlak iz Lesca na Javornik. Pri prelazu čez državno cesto v Žirovnicu je stal poleg železničnega čuvaja še takojimenovani »Bahnrichter« Fran Baloh, kateri je s svojimi delavci popravljal progo. V tem trenotku, ko je vozil tovorni vlak preko prelaza, se je spasil na cesti mlad konj z vozom iz bližnje vasi Potoke, na katerem je sedel neki star mož p. d. Anžovec, ter je hotel čez železniško zaporo dirjati preko železniške proge. Baloh je skušal to preprečiti in je prikel konja za vjeti. Vistem hipu pa se je konj zaletel s tako silo v železniško zavornico, da se je odprla in z največjo močjo vdrnila Baloha po trehribu, da je takoj onesveščen pal v znak na tla. Nadinženir, ki se je peljal z vlakom, ga je takoj ukazal ustaviti. Slučajno navzoč zdravnik, ki je bil baje tudi na vlaku, je nato konštatiral, da si je Baloh prebil črepično. Od tod so prenesli ponesrečenca na njegov dom v Zabreznico, kjer je v nekaj urah umrl. Da se je priprila toliko nezgoda, je baje kriv v precejšnji meri voznik, ker ni zadostno brzal svojega mladega konja. Govori se pa celo, da ni imel konja niti na vojkah. Ponesrečenec je bil že dolgo let uslužbenec pri železnični, kjer so ga prav čislali zaradi njegove vestnosti in pridnosti, še mnogo bolj pa je bil priljubljene pri svojih delavcih, kateri so ga radi njegove prijaznosti zelo spoštovali.

— **Ponesrečenec je zapustil vdovo in precej otrok, ki še niso vsi prekrbliki.** — **Mrtvega so našli** 20. t. m. pri tovarni v Javoriku 70letnega Matijo Beravsa.

— **Bralno društvo „Lipa“ na Slapu** pri Vipavi bode imelo svoj redni občeni zbor dne 29. novembra v navadnim sporedom.

— **Poneverjenje pri celjskem okrajnem zastopu.** Včeraj je bila porotna obravnava proti bivšemu tajniku okrajnega zastopa celjskega Jos. Kosmu, radi poneverjenja in goljufije, pod predstavom dež. sodnega svet. Perkota. Iz otožnice posnamemo, da je prišel načelnik okr. zastopa dr. Sernek na sled Kosmovernemu poneverjenju 4. junija t. l., ko je slučajno našel ponarenj duplikat neke pobotnice. Otožba se omejuje samo na one slučaje, kateri so se Kosmu v preiskavi popolnoma dokazali in katere je isti tudi priznal. Poneverjenje se tiče: 1. okrajnih doklad; 2. skupila prodaje bakrenega vitrijola in 3. kreditnega prometa okr. odbora, oziroma dr. Serneca in dr. Dečka s celjsko »Posojilnico«. Dasi je vodil okrajno blagajno dr. Sernek sam, vendar je Kosem vzdigoval zanj ves denar, katerega je dobival okrajni zastop od glavnega davkarskega urada v Celju. Tu se mu je ponudila ugodna prilika za svoje sleparje. Kosem je ponajveč ponarejal pobotnice, pa tudi davkarske nakaznice. Na nakaznicah je falsificiral denarno sveto in napravil za to sveto pobotnico, katero je dr. Sernek, ker se je strinjal z nakaznicami, tudi vselej podpisal. Na drugih pobotnicah pa je ponaredil podpis dr. Serneca in jih potem dal dr. Dečku ali dr. Hraščevu podpisati, katera sta to tudistorila meneč da je dotične pobotnice dejansko podpisal dr. Sernek. Na ta način je Kosem manipuliral celih 11 let, ne da bi se mu prišlo sled. Kolikor se je moglo dognati, je poneveril na okrajnih dokladah 35 800 krov v 41 slučajih, pri prodaji bakrenega vitrijola si je prisestil 1654 krov, na konto okr. za zastopa, oziroma dr. Serneca in dr. Dečka pa je dvignil iz celjske »Posojilnice« 5450 krov, da torej znaša celotna sveta njegovih poneverjenj 42 904 krovne. Od tega zneska je pokrit delež 18.104 krov, kateri je zavarovan na Kosmovi posesti polovici v Spodnji Hudini. V cestem je še nepokrite škoda 23 768 krov. Kam je Kosem spravil ves ta denar se ne ve. On sam pravi, da ga je zapravil po krčmah in zabaviščih v družbi lahkomiljenih žensk. Značilno je, da je Kosma celjska okoliška občina, kjer je bil tudi tajnik, iz službe odpustila že l. 1898 — baje radi njegovih manipulacij. Otožba je zastopala drž. prav. namestnik dr. pl. Kodevar, zagovornik je bil dr. Tavčar. Porotniki so spoznali Kosma za krivega hudočlsta poneverjenja in goljufije in sodišče ga je nato obsođilo na 5 let težke ječe, poostrene s posti. Sodišče je Kosmu priznalo kot olajšajoče nezadostno nadzorstvo pri vodstvu blagajne s strani okrajnega odbora.

— **Pri občinskih volitvah v Mariboru** je bilo v drugem razredu izvoljenih vseh 9 nemško-nacionalnih kandidatov.

— **Samomor.** Ustrelil se je v Judenburgu čeurovoda pri ondotnetom 20. lovškem bataljonu, Fr. Jarovšek, ker se je sprl z ljubico.

— **Napad z bombo?** V Ardingu na Gor. Štajerskem sa je izvršil baje včeraj proti podjetniku Zanardelliju atentat z bombo. Podjetnikov sin in šest drugih oseb je mrтvih, 16 pa ranjenih. Zanardelli je v soboto odpustil 500 delavcev, ki so se zaradi tega maščevali.

— **Kolodvorsko vprašanje v Celovcu** se je rešilo z drugačno naglico kot v Ljubljani. Tovorni kolodvor pride na vzhodno stran južnega kolodvora, kolodvor za ranžirjanje vlakov pride izven mesta ob Ljubljanskem cesti, da bodo prehodi čez železnično prosti. Te ureditve prevezame država. Z delom se začne že prihodnjo spomlad.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1. Fantje Anton Gačnik, Miha Gorenc, Anton Starič in Anton Zore so jo hoteli popihati v Ameriko in seogniti vojaškemu naboru. V osvrhu so izročili svoj denar in potne liste bajtarju Janezu Ajdiču iz Cerkovca, da bi jih spremil ter potovanje prečno pospešil. Potni listi so se glasili na tuja imena, kar vendarle ni oviralo njih zasačenja na južnem kolodvoru po stražniku Večeriu. Sodišče je obsođilo Ajdiča na 3 tedne strogega zapora in 30 K denarne globe, Anto in Zoretu na 24 ur zapora, druge tri pa vsakega na 12 dni strogega zapora in na 10 K denarne globe. 2. Antonija Brum, krojačeva žena v Kamniku, je dne 2. vinoteka v Spodnji Šiški Edvardu Klarerju, kjer je služila za deklo, vzela oblike v skupni vrednosti najmanj 100 K, Mariji Rupar ravnotam denarnico, vredno 40 vin, z vsebino 68 vin. in na Dunajski cesti Mariji Krista par drevijev, vrednih 6 K, obsojena je bila na 6 mesec v težke ječe. 3. Anton Bajc, dñinar v Budanju, je pretepal svojo ženo, jo zaklenil v sobo in ji grozil, da jo bo ubil; obdelal jo je namreč, da mu je vzela nekaj denarja, obsojen je bil na 6 tednov težke ječe. 4. Zakonskima Matevžu in Antoniju Svetlinu na Studencu je utonil dne 24. velikega srpanja t. l. 2 leti stari sinček Lojzek v bližnji apnenici, ki je bila vsled deževja z vodo napolnjena in nepokrita. Zaradi te malomarnosti sta bila vsak na 3 dni strogega zapora obsojena. 5. Štefan Turnšek, tovarniški delavec iz Zavrtnica, je 7. listopada lanskega leta pred sodiščem v Litiji pod prično krijo izpovedal, da je bila posiljatev volovskih repov, katere je prejel vrvarski mojster Alojzij Mahnič v Gradeu od strojarskega mojstra Franceta Knafčiča po ustnem nagodbi pravilna, to je, da ni bilo v njih več kot komaj za 2 do 3 klg. kosti, kar se je kasneje kot neresnično izkazalo. Obsojen je bil na 3 meseca težke ječe. 6. Janez Zore, posestnik v Trenti, v sponarenjem živinskem potomstvu listom oddal na državno železnično v Kranjski gori 18 jagnjet in 12 koščev. Ponarenje živinski potni list so na ljubljanskem državnem kolodvoru takoj spoznali za nepravilnega. Obdelzenec se zagovarja z nevednostjo, obsojen je bil na 3 tedne ječe.

— **Mednarodna panorama** nam nudi ta teden nekaj izvanrednega; omogočuje nam zložno in ceno potovanje na milenjsko razstavo v Budimpešti 1896. Vodi nas od paviljona do paviljona in v vsakem je zastopana druga industrijska stroka. Vsaka slika nas iznenadi s kako novo zanimivostjo in končni vtič ostane neizbrisno. Te serije bi pač nikdo ne smel zamuditi. — Prihodnji teden si bomo ogledali slavnosti ob priliki kronanja sedanjega angleškega kralja Edwarda.

— **Izmisleni napad.** Dne 19. t. m. smo poročali, da je bil dne 15. t. m. hišni oskrbnik Karol Svetič, stanujoč na Krakovskem nasipu št. 53, ko se je vrnil in Štepanje vasi domov, na Kodeljevem napaden in da mu je bila vzeta ura z verižico. Sedaj se je pa zvedelo, da si je Svetič napad izmisil in da je uro prodal in denar zapil. Poškodbe, ki je imel na obrazu, je dobil, ko je med potjo domov zadel v trnje, kjer sta ga našli ležati barona Kodeljija dekli.

— **Na električni cestni železnicni** je včeraj zvečer na Poljanški cesti električni voz zadel v tovorni voz, s katerim je vozil Ivan Vinc, h apec v Stepanovici vasi. Vino se ni hotel z vozom umakniti s tira električne železnicne in tako sta vozova skupaj zadel. Nesreča se ni nobena privedila.

— **2000 K izgubila** je danes dopoludne na poti od Kolodvorskih ulic do Fuchsove hiše v Komenskega ulicah neka dama. Denar je našel poštni služba Rudolf Trdina.

— **Bicikelj odpeljal.** Dne 20. t. m. prišel je k Ant Gorčevi, iz poslovne bicikeljev v Sodnjskih ulicah št. 3, neki mladi fant in si izposiljal proti takošnjemu plašilu kolo. Fant je dejal, da se piše Karol Schafelner in da stanuje na Rimski cesti št. 18. Gorčeva se do danes ni dobitila bicikla nazaj in tudi fanta niso našli v omenjeni hiši na Rimski cesti. Bicikelj je bil »Puch-Styrus«.

— **Ogenj.** Kuharica Ana Walzer, v službi pri baronici Gusschevi na Franču Josipu cesti št. 5, postavila je dne 23. t. m. zjutraj lesen zabol z živim pepelom na mostovž. Na zabol je dala kos. Zabol in kos sta se unešli in nastal je ogenj, ki je uništil deske na mostovžu in ožgal vrata, na katerih še popokale. Ogenj so še pravčno opazili in pogasili.

— **Konj splašil** se je danes dopoludne v Konjščah ulicah hlapcu Francu Kolarju in dirjal po Korunovih ulicah mimo cerkev v Gradaščki ulici, kjer je podrl na tla 6 let sta rega dečka Alojzija Andlovica, ki se je na obrazu precej pobil.

— **Dezertiral** e prostak brambovskega peščnika št. 27, Jakob Kosec iz Velike Brusnice pri Rudolfovem. Dne 20. t. m. je odšel iz vojsnice in se do danes ni vrnil.

— **Nepošten pomočnik.** Krojački pomočnik I. M. je dne 22. t. m. ulomil v kovčeg krojačkega vajenca Franceta Škerbince na Dolnenški cesti in mu ukradel 5 krov, nakar je pobegnil iz Ljubljane.

— **Izgubilo se je** na Dunajski cesti par galos, predpasnik in robe. Odda naj se blagovoljno v upravni štu »Slovenskega Naroda«.

— **Najden bicikelj.** Na Šišenski mitnici je bilo v ponedeljek zjutraj najdeno kolo. Lastnik naj se oglaši na mitnici.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 152 oseb, in sicer 16 Slovencev in 136 Hrvatov.

— **Iz Amerike** je prišlo včeraj v Ljubljano 212 oseb. Prišli so večina Hrvatov.

— **Društven koncert** predruštvena godba jutri zvečer, dne 26. pri Lloydus.

* **Majnovejše novice.** 11-letni morilec. V Vel. Bečkereku je 11letni E. Paul zabolel noč v sreču svojemu tovarišu, enako staremu grščakemu sinu N. Findlingu ter se šel sam javiti orožnikom. — Židovski tempel v Keresztu pri Šopronu so neznanli zlikovci popolnoma izpolili. — Velični zaklad so našli na nekem posestvu pri Palermu, med drugim dijamonom z blahtnim kamenjem, zlat pas, mnogo denarja itd. — Kap je zadela arabskega metropolita v Istipu, Firmilianu. — Srbski kralj Peter je baje vendar bolehen, in sicer vsled nervoznosti ne more spati. Zdravniki so mu nasvetovali Karlove vare.

* **Obračnava proti klerikalni posojilnici sv. Vinceta**

— **Pragi** se je danes pridelal. Kakor smo že v pondeljek poročali, so sedaj obtoženi samo predsednik monsignor Drozdz, ravnatelj Kohut, revizor Wily in Grünhut in knjigovodji Herzig in Peckendorf, ker je samo proti tem osebam preiskava že končana. Kazenska preiskava pa se je še uvedla proti 37 osebam, ki so bile prej, oziroma so še sedaj članit upravnega sveta. Čitanje obtožnic same boste trajalo dva dni. Mi bomo tež obračnavi pazno slediti in o nej natravnno poročati, ker bo jasno osvetlila gosp

Za prebivalce mest, uradnike itd.
Proti teškotam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristoj "Moll-ov Seidlitz-prašek", ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštrem povzetji razpoložila to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov praporat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

(10-16)

Le Griffon'

najboljši cigaretni papir.

Dobivalec povsed.

Spominjajo se daješke in ljudske kuhi nje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri neprilagočenih dobitkih.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj, borz 26. novembra 1903.

Naložbeni papirji.

	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta	100.45	100.65
4 1/2% srebrna renta	100.30	100.50
5 1/2% svetrska renta	100.45	100.65
5 1/2% zlata	120.55	120.75
5 1/2% drska kronska	98.30	98.50
5 1/2% zlata	118.80	118.80
10% posejilo dežele Kranjska	99.75	100.50
10% posejilo mesta Spiljetiš	100—	—
2 1/2% Zadrs	100—	—
1 1/2% boš-horc. žel. (pos. 1903)	100.40	101.45
4 1/2% češka dež. banka k. o.	100.25	100.25
5 1/2% zast. piš. gal. d. hip. b.	99.60	100.50
5 1/2% zast. piš. gal. d. hip. b.	101.25	102.25
10% pr.	106.10	107.10
4 1/2% zast. piš. Innerst. hr.	101—	102—
5 1/2% ogr. centr. deželne tranzicije	100.25	101.25
4 1/2% zast. piš. ogr. hip. b.	100.20	101.20
5 1/2% češka ind. banke	100—	101—
4 1/2% prior. Trst-Poreček. žel.	98.50	—
5 1/2% dolenskih žel. žel.	99.50	100.30
5 1/2% žel. žel. kup. 1/4%	304.20	304.20
5 1/2% av. pos. za žel. p. o.	100.65	—
Srednica	500—	510—
srednica od leta 1884	169—	173—
" 1880 1/2	185.75	187.75
" 1884	267—	271—
tiskarne	184.75	185.75
zemlj. kred. Lemisije II.	294—	299—
češke kred. banke	288—	292.50
srbske kred. banke	268—	271.50
srbske ž. frs. 100—	91—	94—
češke ž. frs. 100—	144.75	145.75
češke srečke	19—	20—
kreditne	473—	482—
češke srečke	82—	87—
češke srečke	80—	83—
češke srečke	72—	75.50
Avt. r. k. križa	53.25	54.25
Ogr. " "	26.65	27.65
Padolfove	66.50	68—
Salcerške	79—	82—
Dunajske kom.	500—	510—
Delnice	86.35	87.25
južne žel. žel.	668.75	669.75
Državne žel. žel.	161.18	182.28
Austro-ogr. bančne del.	676.50	677.50
Avt. kreditne banke	747.26	748.25
Ogrske	251.50	253—
Z. vnošenske	251.50	253—
Premogokov v Mostu (Brax)	690—	700—
Alpinske montane	401—	412—
češke žel. žel. ind. dr.	1867—	1870—
češke žel. žel. ind. dr.	478—	479—
češke žel. žel. ind. dr.	390—	394—
češke žel. žel. ind. dr.	377—	379.50
češke žel. žel. ind. dr.	147—	149—
Vinice	11.35	11.39
C. kr. cekin	19.06	19.08
20 franki	23.44	24.50
20 marke	23.93	24.03
Sovremena	117.15	117.35
Marke	95.20	95.40
Češki bankovci	252.75	253.75
Dolarji	4.84	5—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 24. novembra 1903.

Termin:

Pšenica za maj za 50 kg K 7.72
Rž " maj 50 " 6.70
Koruza " maj 1904 50 " 5.20
Oves " maj 50 " 5.51

Efektiw.

Neapremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Vreme nad morjem 806.2. Srednji izrazni tlak 736.0 mm.

Nov	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
24. 9. zv.	742.4	82	sr. jzahod	del. oblač.	
25. 7. zj.	738.5	45	sr. svzhod	oblačno	
2. pop.	735.5	72	sr. svzhod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura: 6.3°.

Normalna: 1.7°. Mučirina v 24 urah: 0.0 mm.

Pristopne izjave se dobé v pisarni družbe "Union", Kongresni trg št. 19 v Ljubljani, in se pošiljajo na zahtevo tudi po pošti.

Alojzij Jerančič
trgovec in posestnik

Franja Jerančič rojena Tavčar

poročena. (3075)

Ljubljana, dne 25. novembra 1903.

Prežalostnim srcem naznjamamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša predobra mati, gospa

Franciška Žlis
nadočiteljeva vdova in posestnica v Laškem trgu

danesh, previdena s svetotajstvom za umirajoče, po kratki bolezni, v svojem 87. letu, mirno v Gospodu zaspala. (3079)

Pogreb bodo v četrtek, 26. t. m., ob 4. uri popoldne. Sveti maša zadušnice se bodo brala v petek v načupni cerkvi sv. Martina. Laški trg, 24. novembra 1903.

Žalujoci ostali.

Sušilnica

(Rauchkammer) (3048-2)

v mestu se da v najem.
Kje? pove upravnštvo »Sl. Nar.«

V svarilo!

Usnjam si slav. občinstvu na znani, da razun mene nima nihče drugi pravice izdelevali cementnih vodnjakov s stopnjočicami nizdoti.

Izdelevanje ozemeljnih vodnjakov ali rovokopov je moja lastna iznajdba, zavarovana po c. kr. patentu št. 3028.

Toliko v svarilo slav. p. n. občinstvu, da se obvaruje lastne škode

Spodnja Šiška, dne 25. novembra 1903. (3074-1)

Z odličnim spoštovanjem

Filip Ropas
lastnik c. kr. patenta za izdelovanje rovokopov in vodnjakov.

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •

• • • •